

Π Β

ΠΑΣΟΚ

Ποιοι, πώς και γιατί

προκάλεσαν την κρίση

Αναστολή στην τελική αναμέτρηση κρίνεται ότι είναι η προχθεσινή απόφαση του Εκτελεστικού Γραφείου του ΠΑΣΟΚ με την οποία επικυρώνεται μεν η απόφαση διαγραφής των τριών «ανταρτών» από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ, αλλά παραμένουν, όχι μόνον μέλη του Κινήματος, αλλά και της Κεντρικής Επιτροπής. Η απόφαση αυτή αποτελεί επικράτηση των «ενωτικών» του Ε.Γ. και εξεφράσθη από τον κ. Γεννηματά με τον οποίο συνετάχθησαν τελικά και άλλα μέλη του Ε.Γ., όπως κ. Λαλιώτης, Κακλαμάνης, Μερκούρη, Σκανδαλίδης κ.ά. Στη μαραθώνια συνεδρίαση, που διήρκεσε 6 και πλέον ώρες, διαμορφώθηκαν ευθύς αμέσως τρεις τάσεις: Η πρώτη τάση της ομάδας της Εκάλης (Τσοχατζόπουλος, Αρσένης) ήταν ανένδοτη και επέμενε στη διαγραφή των τριών. Η δεύτερη τάση (Σημίτης, Λαλιώτης) αντιθέτως υπεστήριζε ότι οι διαγραφές ήταν άκυρες και έπρεπε να ανακληθούν αμέσως και να συγκληθεί η Κ.Ε. για να αποφασίσει. Μεταξύ των δύο αυτών ακραίων θέσεων κινήθηκε ο κ. Γεννηματάς και κατόρθωσε να συγκεντρώσει την πλειοψηφία των μελών του Ε.Γ. υπέρ της ενωτικής

γραμμής πριν αποχωρήσει από τη Χαρ. Τρικούπη στον «Ευαγγελισμό» για τη δεύτερη φάση της θεραπείας του. Εν τούτοις η κρίση στους κόλπους του ΠΑΣΟΚ παραμένει και τα ερωτήματα που προβάλλουν είναι ΠΟΙΟΙ, ΠΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ την προκάλεσαν. Είναι ερωτήματα που απασχολούν εξίσου και εκείνους που πιστεύουν ότι η διαγραφή ήταν λάθος και εκείνους που επιρρίπτουν τις ευθύνες στους «τρεις» και τους υπερασπιστές τους. Όποια απάντηση όμως και αν δίνεται, όλοι συμφωνούν ότι καταλύτης της κρίσης ήταν και είναι η υγεία του κ. Παπανδρέου. Την ασθένειά του επικαλέσθηκαν οι τρεις διαγραφέντες, ενώ από την πλευρά του ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, έχοντας στην τσέπη του το Ο.Κ. από τον σερ Μαγκντί Γιακούμπ («...Είναι σπουδαίο να πηγαίνει τόσο καλά ο ασθενής»), έστειλε το μήνυμα: «Είμαι εδώ, όπως με ξέρατε πριν και από το Χέρφελντ». Ο «Ταχυδρόμος» επιχειρεί την καταγραφή των απαντήσεων που δίνουν τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ στα ερωτήματα της κοινής γνώμης, για την αφετηρία, την εξέλιξη αλλά και τα βαθύτερα αίτια αυτής της κρίσης.

1 Ποια ήταν η αφετηρία της κρίσης; Ήταν η επιστολή του βουλευτή Καβάλας Ηλία Παπαδόπουλου προς τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ το μεσημέρι της Τετάρτης. Εκεί, ο κ. Παπαδόπουλος έκανε λόγο για «σάρκα ασθενή και πνεύμα πρόθυμο...». Ο κ. Παπανδρέου είχε αποφασίσει τη διαγραφή του. Πλην όμως η απόφαση αυτή «πάγωσε», για να μη μετατοπιστεί το πολιτικό ενδιαφέρον από την παραίτηση Κανελλόπουλου και τις πρωτοβουλίες Καραμανλή στα εσωκομματικά του ΠΑΣΟΚ.

2 Πώς εξελίχθηκε η κρίση; Μόλις πληροφοροφωρήθηκε ο κ. Παπανδρέου την αναγγελία της συνέντευξης του κ. Χάρη Καστανίδη στον Sky – «Θα κληθεί ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ από την Κ.Ε. να ανοίξει τις διαδικασίες ανανέωσης προσώπων στο ΠΑΣΟΚ» – έλαβε την απόφαση διαγραφής και των τριών. Από τη μια εκτίμησε ότι επιβεβαιώθηκαν οι υποψίες, που του είχαν μεταφερθεί, ότι ο κ. Καστανίδης ήταν ο συν-γραφέας της επιστολής Παπαδόπουλου και από την άλλη ενέταξε στις κινήσεις των δύο βουλευτών και την πρόταση Κεδίκογλου να «προτείνει ο πρόεδρος τον αναπληρωτή του».

3 Τι εξόργισε τον κ. Α. Παπανδρέου; Δύο φράσεις των διαγραφέντων. Αφενός η υπόμνηση, από τον κ. Παπαδόπουλο, της ευαγγελικής ρήσεως «το μεν πνεύμα πρόθυμον, η δε σαρκί ασθενής» και αφετέρου η αποστροφή του κ. Καστανίδη ότι «εάν πάρουν την πρωτοβουλία της ανανέωσης οι ηγετικές ομάδες των κομμάτων θα έχουμε ομαλή διαδοχή των γεγονότων». Αυτό εξέλαβε ως απειλή ο κ. Παπανδρέου.

4 Γιατί φέρεται από το περιβάλλον του κ. Παπανδρέου ο κ. Σημίτης ως «ο κινών τα νήματα»;

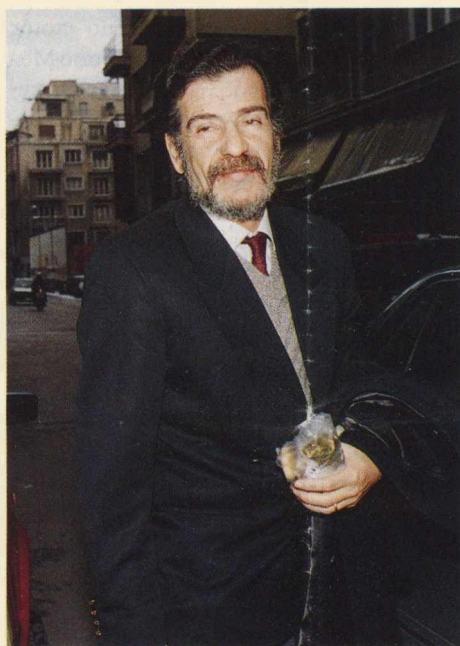
Κυρίως διότι οι τρεις διαφωνήσαντες βουλευτές ανήκουν στον κύκλο των φίλων του, που είναι γνωστός στο ΠΑΣΟΚ ως «ομάδα Σημίτη».

5 Απώτερος στόχος των διαγραφών είναι ο κ. Σημίτης; Ίσως όχι μόνο απώτερος, αφού δύο ημέρες πριν ο κ. Παπανδρέου είχε δώσει εντολή να βρεθεί το πλήρες κείμενο της ομιλίας του κ. Κ. Σημίτη σε ένα συνέδριο συνδικαλιστών της ΟΤΟΕ. Κάποιος είχε πει στον κ. Παπανδρέου ότι

«η ομιλία Σημίτη ήταν ένα εκσυγχρονιστικό κρεσέντο». Ο ίδιος ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ είχε ρωτήσει για το θέμα αυτό τον κ. Γ. Σουλαδάκη, που είχε παρακολουθήσει το συνέδριο, αλλά δεν είχε εντοπίσει κάτι το «μεμπτόν» στην ομιλία του κ. Σημίτη. Παρ' όλα αυτά, ο κ. Παπανδρέου αναζήτησε και διάβασε ο ίδιος ένα εκτενές απόσπασμα της ομιλίας Σημίτη και έδωσε εντολή να βρεθεί το πλήρες κείμενο.

6 Υπάρχουν «κεντροδεξιά σενάρια»; Αποδείξεις που να επιβεβαιώνουν ή να διαψεύδουν την ύπαρξή τους δεν μπορούν να υπάρξουν, αφού αναφέρονται σε προθέσεις εμπλεκόμενες με εκτιμήσεις και αναλύσεις.

7 Τι εννοεί ο κ. Α. Παπανδρέου; Ο κ. Παπανδρέου πιστεύει ότι από καιρό έχει τεθεί σε εφαρμογή ένα σενάριο εξελί-

ξων που ακούει στο όνομα «μίνι-Οικουμενική» και είναι παραλλαγή των κεντροδεξιών σεναρίων, στα οποία μονίμως αναφέρεται ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ και τα επεκαλέσθη άλλωστε και για τις διαγραφές των τριών. Το σενάριο αυτό, όπως πιστεύει ο κ. Παπανδρέου, προβλέπει τις εξής φάσεις:

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη ωθείται υπό τις οδηγίες των Αμερικανών σε λύση του Κυπριακού μέσω του ελληνοτουρκικού διαλόγου και της μιας διασκέψεως στα Ηνωμένα Έθνη. Τη λύση αυτή δεν αποδέχεται ένα μέρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της ΝΔ, η οποία, κατά το σενάριο πάντοτε, προχωρεί στην ανατροπή της κυβέρνησης και στη σύμπραξη με «εκσυγχρονιστικά τμήματα» του ΠΑΣΟΚ και του Συνασπισμού σε μίνι-οικουμενικό σχήμα.

8 Πώς αλλιώς αντιμετωπίζει ο κ. Παπανδρέου το κεντροδεξιό σενάριο που πιστεύει ότι υπάρχει;

«Πολλές από τις ενέργειες του κ. Παπαν-

δρέου το τελευταίο οκτάμηνο έχουν ως στόχο την προληπτική καταφορά πληγμάτων στο σενάριο αυτό. Δεν είναι λίγοι οι συνεργάτες του κ. Παπανδρέου που εξηγούν με αυτό τον τρόπο την προτεραιότητα που δίνει ο κ. Παπανδρέου στην αντιπολιτευτική στρατηγική του στην κριτική των επιλογών της κυβερνήσεως στο Κυπριακό και τα ελληνοτουρκικά. «Δεν θέλει», λένε οι συνεργάτες του, να αφήσει «ζωτικό χώρο κριτικής» στους ζηλωτές του σεναρίου. Υπ' αυτό το πρίσμα, άλλωστε, εξηγούν οι συνεργάτες του πρόεδρου του ΠΑΣΟΚ τη σταθερή αναφορά του στην εκτίμηση ότι «άλλη λύση πλην της Ν.Δ. δεν μπορεί να προκύψει από αυτή τη Βουλή και ότι κατά συνέπεια λύση μπορεί να δώσουν μόνο οι εκλογές». Από την άλλη πλευρά ο κ. Παπανδρέου – σημειώνουν οι ίδιοι κύκλοι – ουδέποτε ενεθάρρυνε τις διαφοροποιήσεις των στελεχών της κυβερνήσεως, που ήρθαν σε σύγκρουση με τον κ. Μητσοτάκη και παραιτήθηκαν».

9 Πώς απαντά στα «κεντροδεξιά σενάρια» ο κ. Κ. Σημίτης;

«Ο κ. Σημίτης χαρακτηρίζει το κεντροδεξιό σενάριο ως συκοφαντία εναντίον του από εσωκομματικούς αντιπάλους».

Τις προβλέψεις του σεναρίου της «μίνι-οικουμενικής» ο πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας τις θεωρεί μυθιστόρημα πολιτικής φαντασίας. Όσο για τα λεγόμενα ότι είναι υποκινητής των κ.κ. Κεδίκογλου και Καστανίδη ο κ. Σημίτης επικαλείται τη δημόσια δήλωσή του ότι τα εσωκομματικά θέματα και μάλιστα αυτά που αφορούν τις δομές λειτουργίας των κορυφαίων οργάνων του ΠΑΣΟΚ δεν τίθενται με συνεντεύξεις και δηλώσεις, αλλά πρώτα στα όργανα. Επιπλέον οι φίλοι του κ. Σημίτη λένε ότι ο ίδιος ο κ. υπουργός είχε συστήσει στον κ. Β. Κεδίκογλου να μην επιμένει στο θέμα της ανάδειξης δευτέρου τη τάξει στο κόμμα».

10 Τι επεδίωκαν οι «τρεις»;

«Είναι δύσκολο και αναπόδεικτο να μιλήσει κανείς για κοινές επιδιώξεις. Πάντως ο κ. Παπαδόπουλος είπε ότι θέλει δυναμική αντιπολίτευση για να κερδίσει την εξουσία το ΠΑΣΟΚ. Ο κ. Κεδίκογλου λέει ότι μόνο η ορατή συνέχεια στην ηγεσία του Κινήματος θα εμπνεύσει μεγαλύτερη λαϊκή εμπιστοσύνη, και ο κ. Καστανίδης εκτιμά ότι, εάν δεν υπάρξει συντεταγμένη πορεία προς την ανανέωση του ΠΑΣΟΚ, θα υπάρξει καθυστέρηση και κίνδυνος συγκρούσεων».

11 Γιατί τους υπερασπίστηκε ο κ. Σημίτης;

«Όχι μόνο διότι είναι φίλοι του ούτε μόνο για λόγους αρχής. Ο πρώην υπουργός, που τελευταία έχει οξύνει την κριτική του προς την κυβέρνηση, πίστεψε ότι η έντονη αναφορά του στην ανάγκη ενότητας του κόμματος θα έδρισκε πολύ μεγαλύτερη κομματική υποστήριξη απ' ό,τι μια απλή συνηγορία των απόψεων των διαγραφέντων».

12 Πώς είδε η Χαριλάου Τρικούπη τις διαγραφές;

«Αρνητικά, αν και υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στις θέσεις των μελών του Ε.Γ., όχι μόνον στην απόφαση περί διαγραφής αλλά και τις ενέργειες των "3", καθώς και τις περαιτέρω εξελίξεις».

13 Έπαιξε ρόλο η απουσία αυτό το διάστημα του κ. Γ. Γεννηματά στην εκδήλωση της κρίσης;

«Υπάρχουν δυο θεωρίες. Κατά την πρώτη, η σύμπραξη – σε πολλά θέματα – των κ.κ. Γεννηματά, Σημίτη και Λαλιώτη είχε δημιουργήσει ένα μέτωπο που δυσκόλευε τις κινήσεις του κ. Παπανδρέου. Κατά τη δεύτερη θεωρία, επελέγη η περίοδος της υποχρεωτικής αδράνειας του κ. Γεννηματά για να εκδιασθεί η ανάδειξη του δευτέρου τη τάξει».

14 Ποια ήταν η ιδιαίτερη σημασία της απουσίας Γεννηματά;

«Δημιούργησε ένα "κενό λειτουργίας στην κορυφή του ΠΑΣΟΚ"».

Ο κ. Γεννηματάς μετέφερε στον κ. Α. Παπανδρέου απόψεις και εισηγήσεις του Ε.Γ., τις συζητούσε μαζί του και αποτελούσε έναν διάυλο επικοινωνίας των ηγετικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ με τον πρόεδρο του Κινήματος. Απουσιάζοντας του κ. Γεννηματά τον ρόλο αυτό ασκούσε κατ' αποκλειστικότητα ο γραμματέας του ΠΑΣΟΚ κ. Α. Τσοχατζόπουλος. Τα υπόλοιπα μέλη του Ε.Γ. όμως παρεπονούντο συχνά ότι "δεν μεταφέρονται στον κ. Παπανδρέου όλες οι απόψεις"».

15 Συσχετίζει ο κ. Α. Παπανδρέου τα σενάρια που κατήγγειλε με τις τελευταίες πρωτοβουλίες του Προέδρου της Δημοκρατίας;

«Όχι. Τουλάχιστον όχι ανοικτά. Έχει

ΠΟΙΟΣ ΚΥΒΕΡΝΑ ΤΗΝ... ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ;

Οι διαφωνίες, «εφ' όλης της ύλης», επιφανών κυβερνητικών στελεχών με τον πρωθυπουργό τείνουν να γίνουν ενδημικό πλέον φαινόμενο και καθημερινός πονοκέφαλος για τον κ. Μητσοτάκη

Αν στο ΠΑΣΟΚ ετέθη το ερώτημα «ποιος διευθύνει αυτό το κόμμα», στο Μέγαρο Μαξίμου ανέκυψε το πρόβλημα «ποιος διακυβερνά αυτή την κυβέρνηση». Ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης παρητήθη αμφισβητώντας τα θεμέλια της οικονομικής πολιτικής. Η πρόταση για σύσκεψη των πολιτικών αρχηγών υπό την προεδρία Καραμανλή μεταφέρθη στην κυβερνητική επιτροπή από τον αείποτε Καραμανλικό κ. Γ. Βαρδιτσιώτη. Ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, μια ημέρα μετά την κατηγορηματική δήλωση του πρωθυπουργού ότι «η σύσκεψη θα είναι μία και μοναδική», δήλωσε στους πολιτικούς αρχηγούς ότι «τίθεται στη διάθεσή τους και για άλλες παρόμοιες συσκέψεις». Όταν υιοθέτησε ο κ. Μητσοτάκης την ιδέα για διευρυμένη διακομματική συνεννόηση ο κ. Καραμανλής δήλωσε δημόσια «ότι δεν πρέπει να μπερδεύουμε πολλά πράγματα μαζί, αλλά να τα ιεραρχούμε». Η δυσαρέσκεια, αλλά πολύ περισσότερο η έκπληξη του κ. Μητσοτάκη στο σχόλιο αυτό, διεμηνύθη στην Ηρώδου Αττικού. Η επεξηγηματική ανακοίνωση της Προεδρίας έκλεισε το ένα θέμα – «δεν διαφώνησα με την πρόταση

του πρωθυπουργού» δήλωσε ο κ. Καραμανλής – αλλά άνοιξε ένα άλλο, μεγαλύτερο: Από διετίας προσπαθεί ο Πρόεδρος να πείσει όλους ότι τα κρίσιμα προβλήματα της εθνικής οικονομίας απαιτούν ευρύτερη συναίνεση – υπενθύμισε η Προεδρία της Δημοκρατίας. Στο μεταξύ ένας βασικός υπουργός, με στενούς δεσμούς με το Προεδρικό Μέγαρο, ο κ. Τίμος Χριστοδούλου, προτίμησε την ασφάλεια και το απυρόβλητο που προσφέρει για πέντε χρόνια η Διοίκηση της Τραπεζής της Ελλάδος.

Αυτά και άλλα πολλά «έκοψαν τον ύπνο του Μητσοτάκη», όπως εκμυστηρεύθηκε το πλέον αρμόδιο πρόσωπο – η κ. Μαρίκα Μητσοτάκη.

Ο αντιπρόεδρος, προσωπικός φίλος χρόνων, που μοιράστηκε μαζί του καλές και δύσκολες στιγμές, έφυγε, χωρίς καν να τον αποχαιρετήσει. Οι υπουργοί της κυβερνήσεώς του ουδέποτε ετήρησαν την οδηγία να μην ομιλούν εν δήμω για τα εν οίκω και για τις προσωπικές τους απόψεις, οι οποίες συνήθως δεν συμπίπτουν με τις δικές του. Ο υπουργός Εξωτερικών, αυτό «το δικό του παιδί», όπως δεν κουράζεται να θυμίζει ο

διαμορφώσει όμως ένα πλαίσιο τακτικής με επιθετικά, αλλά και αμυντικά στοιχεία. Η "τακτική Ανδρέα" έναντι των συναινετικών πρωτοβουλιών Καραμανλή, αλλά και των ελιγμών του πρωθυπουργού, που τη μια αποκλείει τη συναίνεση και αμέσως μετά να επιδεικνύει συναινετική σπουδή προτείνοντας συνεννοήσεις εφ' όλης της ύλης ερμηνεύεται από τους συνεργάτες του κ. Παπανδρέου ως κινήσεις αποτροπής της "μίνι οικονομικής". Δεν ήταν τυχαία, λένε, η φράση που επέλεξε ο κ. Παπανδρέου όταν σχολίασε την πρόταση Μητσοτάκη για γενικευμένη συναίνεση: "Προτείνει οικονομική με

κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας;" είχε αναρωτηθεί ο κ. Παπανδρέου στην αίθουσα Δεξιώσεων του Προεδρικού Μεγάρου το βράδυ της περασμένης Τετάρτης. Εξάλλου ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ εκμυστηρεύθηκε σε στενούς συνεργάτες του ότι τα "ζιγκ-ζαγκ" του κ. Μητσοτάκη στο θέμα της συναίνεσης αντανακλούν τον αντιπερισπασμό του πρωθυπουργού στις κινήσεις να τεθεί υπό συναινετική κηδεμονία "άνωθεν και εκ των έδων". Και εις ό,τι αφορά την "άνωθεν" κηδεμονία από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ο κ. Παπανδρέου προσπαθεί να αξιοποιήσει τα ρήγματα που δημιουργού-

πρωθυπουργός, έχει και αυτός αποκλίνουσες απόψεις. Και επειδή ο κ. Αντώνης Σαμαράς έχει προ πολλού ενηλικιωθεί, πολλοί υποστηρίζουν ότι μπορεί να είναι αυτός που θα προκαλέσει – μετά τον κ. Αθ. Κανελλόπουλο – νύκτες αιώνιας στον πρωθυπουργό. Ήδη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τον καλεί κατά μόνας για ενημέρωση. Η παρουσία του δε στην πολύπαθη, ως την πραγματοποίησή της, σύσκεψη στο Προεδρικό Μέγαρο, έκανε πολλούς κακεντρέχεις να ομιλήσουν για «πρωθυπουργό υπό κηδεμονίαν».

Και ο κ. Σαμαράς δεν είναι ο μόνος. Ο υπουργός Βιομηχανίας και Εμπορίου κ. Αν. Ανδριανόπουλος, ο υπεργουvernός του θερινού ανασχηματισμού, ανέκαθεν εκκινείτο αυτόνομα. Διαθέτει άλλωστε και την προσωπική του ομάδα πίεσης, την μόνη ως τώρα που έχει και επισήμως κατατεθειμένο τον ιδεολογικό της τίτλο. Φιλελεύθερο Φόρουμ. Και προσπαθεί να καταγραφεί ως σταθερή και δυναμική εσωτερική αντιπολίτευση στην οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Αλλά και ο άρτι επανακάμψας στο κυβερνητικό σχήμα, υπουργός Εθνικής Οικονομίας πλέον, κ. Στέφανος Μάνος, είναι από τους ανθρώπους που «πάντα έκαναν του κεφαλιού τους». Και το κεφάλι του κ. Μάνου «είναι αγύριστο», επιμένουν όσοι γνωρίζουν τον υπουργό και θυμίζουν ότι η εμμονή στις απόψεις του για το Μετρό και τον Ελαιώνα του στοίχισε έξι μήνες απουσίας από την κυβέρνηση.

Εκτός κυβέρνησης, προβεβλημένα στελέχη της παρατάξεως, ο κ. Μ. Έβερτ, ο κ. Στ. Δήμας, ο Β. Κοντογιαννόπουλος, ο Ι. Κεφαλογιάννης, ασκούν εμπράκτως το δικαίωμα τους για «εφ' όλης της ύλης» κριτική, αν και ουδείς εξ αυτών θέτει θέμα αλλαγής της ηγεσίας ή πτώσης της κυβέρνησης, τώρα. Τουναντίον, υπογραμμίζουν την ανάγκη ενότητας και συνοχής, την ανάγκη να ολοκληρωθεί το κυβερνητικό έργο, υπερασπιζόμενοι ταυτοχρόνως το δικαίωμα της άλλης άποψης μέσα στην κυβέρνηση, το δικαίωμα της εσωτερικής αντιπολίτευσης.

Σε παράλληλη οδό, νεώτεροι βουλευτές

της ΝΔ δάλλουν κατά του «περιβάλλοντος» που απομονώνει τον πρωθυπουργό από την κυβέρνηση και το κόμμα. Μαζί με τους πρώτους τονίζουν την ανάγκη να αποκατασταθεί η επικοινωνία μεταξύ πρωθυπουργού και συλλογικών κυβερνητικών και κοινοματικών οργάνων. Επειδή, όπως λένε, τα περισσότερα από αυτά μόνον επίφαση διάλογου και εσωτερικής δημοκρατίας μπορούν να προσφέρουν, η επίκλησή τους και η επίκληση συλλογικών διαδικασιών υποδηλώνει περισσότερο την επιθυμία των αμφισβητιών να ελέγχουν με κάποιο τρόπο τον πρωθυπουργό και τις αποφάσεις του. «Είναι τραγικό να ακούει μόνο τη γυναίκα του» φέρεται ειπών αποπεμφθείς υπουργός.

Όλα αυτά, ίσως και να μην είχαν ιδιαίτε-

ρη σημασία αν ο κ. Μητσοτάκης δεν «έβλεπε» πίσω τους τον κ. Καραμανλή. Μπορεί ο ίδιος να του αναγνωρίζει μόνον καθήκοντα «συμβούλου» των πολιτικών, αλλά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ουδέποτε θα έπαιρνε μια θέση, ούτε καν την πρώτη, ανάμεσα σε... δημογέροντες. Είναι δε φιλοκυβερνητικά τα έντυπα εκείνα που κατ' εξοχήν προβάλλουν το ρόλο που μπορεί να αναλάβει ο Κωνσταντίνος Καραμανλής «τη δύσκολη ώρα». Η επισήμανση της λαϊκής απήχησης του Προέδρου, η οποία «θα του επέτρεπε ακόμη και παρεμβάσεις ειδικού πολιτικού βάρους», η υπόμνηση φίλων και αντιπάλων του κ. Μητσοτάκη ότι ο κ. Καραμανλής «συνιστά συνεκτικό κρίκο και σημείο αναφοράς» του κόμματος που ίδρυσε, η υπογράμμιση του κ. Αθ. Κανελλόπουλου ότι υποστηρίζει τις «αρχές της Χαλκιδικής», μόνον ως απειλές προς τον σημερινό πρόεδρο του κόμματος εκλαμβάνονται από τους στενούς συνεργάτες του κ. Κ. Μητσοτάκη. Και αν ακόμη δεν προαναγγέλλουν άμεση πτώση του, στέλνουν, ωστόσο, ευανάγνωστο μήνυμα.

Επειδή, όμως, κανείς δεν προκρίνει τις εκλογές ως λύση τώρα, επειδή πολλοί περιμένουν να ολοκληρωθεί το κυβερνητικό πείραμα – άλλοι γιατί πιστεύουν σ' αυτό και άλλοι γιατί δεν θα ήθελαν να χρεωθούν το κόστος του – επειδή, κυρίως, το διάδοχο σχήμα δεν είναι ακόμη έτοιμο, η τελική σύγκρουση αναβάλλεται. Από την πλευρά του, ο κ. Μητσοτάκης δεν παύει να επισείει τις απειλές ανασχηματισμού ή λίστας. Επίσης, αν η αμφισβήτηση κλιμακωθεί, πολλοί λένε ότι μπορεί να επισπεύσει το προγραμματισμένο για τον Οκτώβριο Συνέδριο της ΝΔ και σ' αυτό να θέσει ο ίδιος θέμα εμπιστοσύνης στο πρόσωπό του, αν γνωρίζει πως οι αντίπαλοί του δεν είναι έτοιμοι.

Ποιος θα προλάβει ποιον; Ώς τώρα όλοι μιλούσαν για μια περίοδο παρατεταμένων υπόκωφων αψιμαχιών που δεν θα έφταναν στην ανοικτή κήρυξη πολέμου, ωριότερα από ενάμιση χρόνο. Όμως η χιονοθύελλα του Σαββάτου στο ΠΑΣΟΚ ίσως επισπεύσει και εδώ τις εξελίξεις.

νται. Εις ό,τι όμως αφορά τα ενδοκυβερνητικά ρήγματα ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ είναι πολύ προσεκτικότερος να μην αποκατασταθούν σε ένα «κλίμα οικουμενικής» διάλυσης επικοινωνίας μεταξύ τμημάτων της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ».

16 Πώς είδε το ΠΑΣΟΚ την αντίδραση στις διαγραφές από τον «Συνασπισμό»;

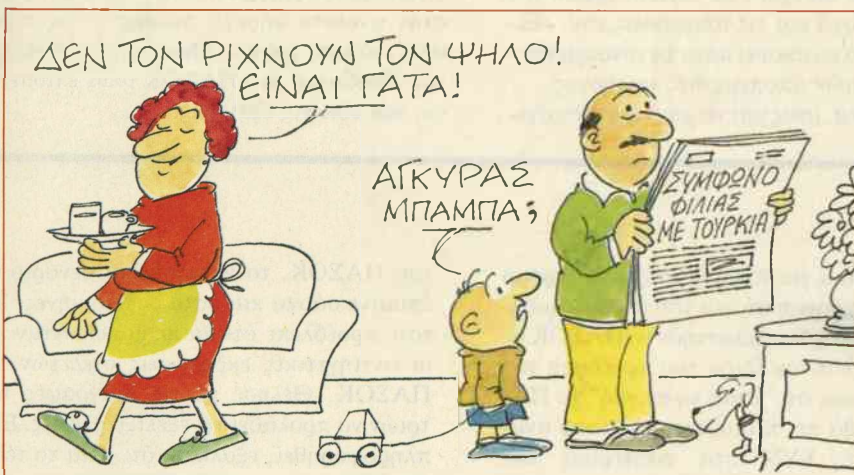
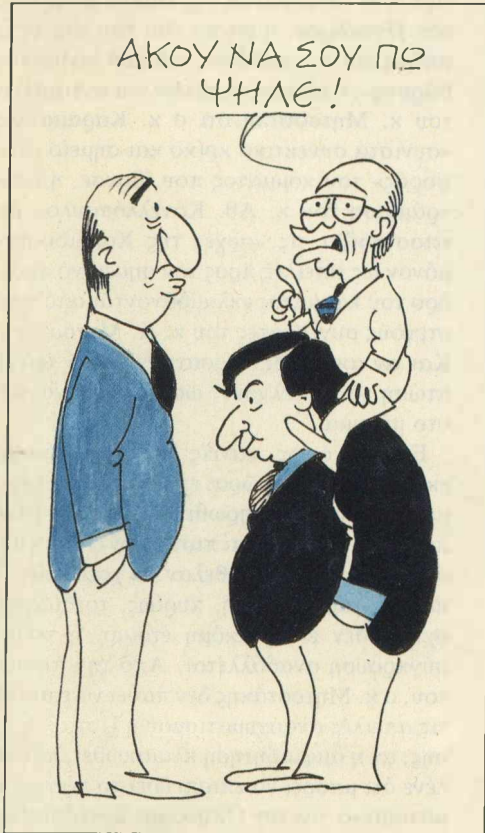
«Το περιβάλλον του κ. Παπανδρέου επεσήμανε την ανάμειξη στην υπόθεση των διαγραφών του «Συνασπισμού», ο οποίος μί-

λησε δημόσια για τον αναπότρεπτο «δρόμο του εκσυγχρονισμού και του εκδημοκρατισμού». Στο σχόλιο απάντησε το ΠΑΣΟΚ με πρωτοβουλία του ίδιου του προέδρου του και σημείωσε ότι «αυτή τη στιγμή» το ΠΑΣΟΚ δεν θα πει περισσότερα για την ανάμειξη του ΣΥΝ στα εσωτερικά του ΠΑΣΟΚ».

17 Γιατί πήγε τώρα την πρωτοβουλία της ρήξεως με τους διαφωνήσαντες ο κ. Α. Παπανδρέου;

«Διότι, κατά τις εκτιμήσεις του προέδρου

του ΠΑΣΟΚ, το κεντροδεξιό σενάριο θα έπαιρνε σάρκα και οστά σε δύο μήνες. Ώς τότε προέβλεπε ότι θα κλιμακώνονταν και οι αντιηγετικές εκδηλώσεις στελεχών του ΠΑΣΟΚ. Θέλησε με τις διαγραφές των τριών να προλάβει τις εξελίξεις αυτές. Είχε πληροφορηθεί, εξάλλου, ότι μετά το τέλος της δίκης η «αναγκαστική συμπαράσταση» στον ίδιο έπαιρνε τέλος. Προτίμησε – λένε οι συνομιλητές του των τελευταίων ημερών – μια κρίση ελεγχόμενη από τον ίδιο παρά μια ανεξέλεγκτη τροπή των πραγμάτων. «Δεν θα διαλέξω τον αργό θάνατο» φέρεται να είχε σε συνεργάτη του».

Kkwtp